

**Podmioty powiązane.
Obowiązki podatkowe.
Raportowanie transakcji
grupowych**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Uwarunkowania ekonomiczne i podatkowe stanowią istotne determinanty polityki dywidend przedsiębiorstw, której dotyczą m.in. przepisy podatkowe dedykowane podmiotom powiązanym. Regulacje z zakresu cen transferowych zmieniane i nowelizowane w latach 2017–2021 były konsultowane w większości projektów ze środowiskiem doradców podatkowych oraz przedsiębiorców. Zmiany jakie zostały wprowadzone ustawą z 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105 ze zm.), obowiązujące od 1.1.2022 r. spowodowały, że regulacje dotyczące obowiązków sprawozdawczych dla podmiotów powiązanych stały się, pomimo zakładanych uproszczeń, zdecydowanie trudniejsze. Poza ustawą wprowadzono do obiegu prawnego dwie interpretacje ogólne Ministra Finansów w zakresie transakcji kontrolowanych. Niestety podważyły one paradygmat transakcji kontrolowanych i tym samym wprowadziły wiele niejednoznaczności w interpretacji obowiązków z zakresu cen transferowych. Dodatkowo podjęta została próba wyjaśnienia art. 11o PDOPrU w dwóch projektach objaśnień podatkowych z 2.3.2021 r. oraz 21.12.2021 r. Oba projekty niestety nie są zbieżne z wykładnią przepisów, zatem oznacza to, że wydźwięk tych projektów, ich wykładnia nie oznacza zgodności z całym systemem prawa. Brak jest zatem zgodności z normą kompetencyjną, ale również z pozostałymi normami prawnymi. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na zakaz stosowania rozszerzającej wykładni celowościowej czy funkcjonalnej. W prawie podatkowym obowiązuje nakaz wykładni językowej. Wykładnia rozszerzająca naruszałaby bowiem zasadę *in dubio pro tributario*, która została wyrażona w art. 2a OrdPU. A z drugiej strony ustawodawca kierując się art. 120 OrdPU oraz art. 7 Konstytucji RP powinien działać na podstawie i w granicach uchwalonego prawa. W orzeczeniu z 5.10.2021 r. (I SA/Wr 263/20, Legalis) WSA we Wrocławiu podkreślił, że jedyne legalne działanie organów władzy publicznej to działanie na podstawie prawa, które jednocześnie zakłada pewną normę, a właściwie metanormę. Ponadto prawo w szczególności podat-

kowe powinno być przejrzyste i zrozumiałe dla odbiorcy, jak również powinno się charakteryzować pewnością w kontekście kalendarza wprowadzania norm prawnych. Nie można też zmieniać reguł za pomocą narzędzi modyfikowanych kilkukrotnie w ciągu roku, gdyż w takim przypadku nie jest zachowana zasada bezpieczeństwa i pewności stosowania prawa.

Temat jaki został podjęty ulega nieustannym zmianom w kontekście przepisów. Z tego też powodu nie wszystkie zagadnienia zostały przedstawione w sposób wyczerpujący. Przykładem są regulacje dotyczące nowych obowiązków raportowania transakcji z podmiotami powiązаныmi oraz niepowiązаныmi o wartości przekraczającej 500 000 zł. Pomimo, że regulacje weszły w życie 1.1.2021 r. to na dzień wydania niniejszej publikacji nadal nie zostały wydane objaśnienia podatkowe.

Publikacja składa się z dwudziestu jeden rozdziałów. Każdy z nich omawia inne zagadnienia ze szczególnym zwróceniem uwagi na ryzyka podatkowe występujące zarówno w procesie identyfikacji obowiązków sprawozdawczych, jak i na etapie raportowania. W wielu z rozdziałów autorzy podzielili się opiniami, komentarzami, które wynikają w głównej mierze z analizy systemowej przepisów prawa oraz teorii przedsiębiorstwa, która odnosi się m.in. do determinantów celów działalności gospodarczej. Z uwagi na rozbudowaną strukturę publikacji pominięte zostały we wstępie charakterystyki poszczególnych rozdziałów. Tym samym zapraszamy każdego z Czytelników do zapoznania się z zawartością poruszanych zagadnień w spisie treści. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że pomimo że publikacja dotyczy podmiotów powiązanych, nie zostały w niej uwzględnione wszystkie tematy, które chociażby w sposób pośredni dotyczą podmiotów działających w grupach kapitałowych. Nie poruszyliśmy zatem takich zagadnień jak schematy podatkowe w transakcjach grupowych, podatek u źródła czy podatek VAT. Powodem jest nieustannie zmieniająca się legislacja oraz przekonanie autorów o potrzebie zwrócenia uwagi, w szczególności na zagadnienia *expressis verbis* utożsamiane z obowiązkami raportowania wynikającymi z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i jej delegacji ustawowej.

Bardzo dziękuję wszystkim autorom za nieoceniony wkład, za chęć podzielenia się własnymi przemyśleniami dotyczącymi regulacji z zakresu cen transferowych, ale również praktyczną wiedzą zdobytą podczas wsparcia udzielanego wielu przedsiębiorcom. Oczywiście, co nieuniknione przy tego rodzaju projektach zdarzały się rozbieżności w kwestiach interpretacji przepisów. Opi-

nie przedstawione w niniejszej publikacji stanowią jednak wspólne stanowisko wypracowane przez autorów. Naszym celem było podzielenie się czasami, być może kontrowersyjnymi opiniami, komentarzami, ale nie chcieliśmy aby pozostające w wielu kwestiach sprzeczne interpretacje przepisów z zakresu cen transferowych nie ujrzały światła dziennego. Zdajemy sobie również sprawę, że część z Państwa może się nie zgadzać z tezami przedstawionymi przez autorów. W takim przypadku pozostajemy w dyspozycji i zapraszamy do kontaktu i wymiany poglądów.

Dziękuję również *Katarzynie Dudek* za udzielone wsparcie edycyjne i organizacyjne.

Szczególne podziękowania kieruję do Departamentu Cen Transferowych i Wycen w Ministerstwie Finansów, za wkład przy tworzeniu nowych regulacji, w szczególności w latach 2020–2021, w tym za inicjatywę w pracach nowych grup merytorycznych skupionych w ramach Forum Cen Transferowych. Dyskusje jakie były prowadzone przez autorów publikacji z Departamentem Cen Transferowych i Wycen pomimo, że strony wielokrotnie prezentowały odrębne stanowiska, pozwoliły na szerokie podejście do analizy zagadnień z zakresu cen transferowych wśród ich uczestników.

Bardzo dziękuję Panu prof. *Marcinowi Jamrożemu*, który kierując Departamentem Cen Transferowych i Wycen podejmował szereg inicjatyw i dyskusji często na bardzo trudne i wrażliwe tematy. Przykładem mogą być normy dotyczące raportowania transakcji z limitem 500 000 zł czy też wpływ otoczenia ekonomicznego na rozliczenia grupowe podmiotów powiązanych.

Autorzy wyrażają przekonanie, że jedynie dyskusje oparte na merytorycznych argumentach popartych wieloletnią praktyką oraz wiedzą w szczególności naukową mogą zbliżyć ustawodawcę i interesariuszy regulacji do podjęcia inicjatywy przygotowania wspólnego projektu norm regulacyjnych z zakresu cen transferowych.

Warszawa, marzec 2022 r.

dr Jarosław F. Mika

[Przejdź do księgarni →](#)